

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XLIII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

Amnes congelatos in Thracia transituræ, apposita ad
glaciem aure, crassitudinem coniectant. *Plin.* Avium
gregem ubi volare conspexerint, volutato in rubra ar-
gilla corpore, ut sanguineæ appareant, mortem simu-
lant, sed confidentes in corpore suo aviculas devorant.
Herus. Pulcibus infestata, stipula molliore assumpta,
posteriori parte immerguntur. Fuga frigida pulices ca-
put petunt; hoc etiam immerso, in stipulam insiliunt.
Qua abjecta fugiunt vulpes.

CAPUT XLIII. DE VNICORNU.

DE *Monocero* diversæ sunt apud auctores senten-
tiæ. Dari quidam ambigunt, negant quidem, af-
firmant nonnulli. *Garzias ab Horto* Proregis Indiarum
Medicus, simile descripto à quibusdam *Monocero*
visum animal notavit: Cornu præditum mirabili, quod
modo in sinistrum & dextrum obverteret, modo at-
tolleret, demitteret modo. *Ludovicus Vertomannus*,
duos Sultano ex Æthiopia missos Mecha, ad Mahume-
tis sepulchrum, se vidisse scribit, cancellis obseptos, mi-
nime feroces. Quin cornua illius multis ostentantur in
locis. Habet *Dionisii* fanum integrum in obscuro aræ
fornice, aquæ extrema sui parte immersum. Potanda
datur aqua cryptam subeuntibus; ea hausta subito in
copiosum exsolvuntur sudorem. Visitur & apud Vene-
tos in San- Marciano delubro; nec non Romæ purpu-
rea obductum tunica. Venetum quendam Iudæum fuisse
scribit *Aldrovandus*, qui legitimi possessionem iacta-
vit, miro comprobavit exemplo. Nam circumscri-
pto in mensa cornu spacio, scorpionem & araneum
immisit. Transire reptantes bestiarum terminum cum non
potuissent, umbra an virtute? enecatae sunt. Describit
autem à *Cardano*, quod sit animal rarum, equi ma-
gnitudine, pilo mustella similimo, capite cervino, in quo
unum crescit cornu, cubitorum trium longitudine, media
in fronte, idque rectum, in imo amplam tendens in aciem.
Collum

QUADRUPEDUM. 339

Collum illi breve, juba rarissima, & in alteram tantum partem tendens, crura veluti capreolo tenuia, &c. Plinius feram ait esse asperitima, reliquo corpore equo similem, capite cervo, pedibus elephanto, cauda apro, uno cornu nigro, media fronte duorum cubitorum eminente. Quicquid autem sit dubium in his est maximum. Nam primo varie describuntur Vnicornu genera, quæ an ejusdem sint speciei ignoratur. Sunt in India boves indivisis unguis & unius cornu, si Plinio credimus: sunt in Aonia tauri, si *Eliano & Oppiano*. Fuere in Hercynia sylva, si *Cæsari* danda fides. In Zelandam Æthiopiæ urbe, vaccarum genus unico armatum cornu in fronte, palmum longo, inque dorsum reflexo, se vidisse testatur *Ludovicus Barthema*. Cornua quod spectat, multi in illis fuci. Repertum quoddam in Arulæ fluminis Helvetiæ juxta Brugam litore. Vnicornu id existimatum, quis pro certo vendicer? Id quod *Albertus* vidit, crassitudine sesquidodrantis, longitudine decem pedum, sine spiris, cervino fuit simile. At tantæ crassitie & longitudinis cornu ad animal pertinere videretur, quod magnæ molis navem adæquet! Poculum vero quod magno Hetruriæ Duci donaverat *Alvarez Mendosa*, à *Narsingæ* Rege acceptum, ex illorum potius animalium cornu fuisse *Aldrovandus* existimat, quæ in *Bafna & Macino* Tartariæ regionibus, elephantis magnitudine visuntur. Poculi enim illius diametrum erat quantum vix utraque ambire posset manus. Plura qui de Monocerote volet, *Andream Marinum, Andream Baccium, & Casparum Bartholinum* consulat. Ego Conclusionis loco quædam de Mulo omiſſa hic adjicio. Mulos steriles esse communis est sententia; & si peperere prodigii loco habitum. Attamen in Africæ quibusdam regionibus familiares illarum habentur partus. *Varro*. Octoginta annis vixisse quendam Atheniensim monumentis apparet. Eo gavisi, cum templum in arce facerent, quod derelictus senecta, cadentia jumenta comitatu nifusque exhortaretur, decretum fecere, quo caveretur, ne frumentarii negotiatores ab incerniculis eum arce-

340 ADMIRAND. QUADRUPEL.

rent. *Plin.* Non calcitrare cum vinum biberint quidam scribere : sensu odoratus præcellunt. Hinc redeunt ejus beneficio in semitam errantes, & facilius tabidam aëris vim concipiunt, pesteque inficiuntur. *Aldrovand. l. 4. de Quadrup.* Inest illis aliquid quod muribus exitiale, si enim muli ungula domus sufficit, fugantur. Author etiam est *Columella*, ventrem & intestinorum dolorem in illis sedari visu nantium anatum. *Ponzettus* Cardinalis veneno infectum muli recenter occisi ventri includi jubet; tamdiu includi *Merantha de simplicib.* quoad animantis omnino evanuerit calor, idque aliquoties repetitis vicibus.

THAU-